

See lehekülg on tõlgitud masintõlkega [\[Linki\]](#). Masintõlkes võib olla vigu, mis võivad vähendada selgust ja õigsust; ombudsman ei vastuta mis tahes erisuste korral. Kõige usaldusväärsem ja õiguskindlam teave on algversioonis eespoolisel lingil (inglise keel). Lisateave on meie [keele- ja tõlkepoliitikas](#) [\[Linki\]](#).

Euroopa Ombudsmani otsus, millega lõpetatakse Euroopa Komisjoni vastu esitatud kaebuse 703/2010/(AR)MHZ uurimine

Otsus

Juhtum 703/2010/MHZ - **Alguskuupäev:** {0} 06/05/2010 - **Soovitus** 16/06/2011 - **Otsuse kuupäev:** {0} 23/11/2011 - **Asjassepuutuvad institutsioonid** Euroopa Komisjon (Institutsiooni poolt osaliselt heaks kiidetud soovitusettepanek) |

Kaebuse esitaja koordineeris uurimisprojekti, mis oli kaetud komisjoni poolt Poola ülikoolile antud ELi toetusega. Projekti elluviimise käigus lükkas komisjon ülikooli perioodiliste aruannete heakskiitmise edasi. Peale selle tegi ülikool pärast projekti edukat lõpuleviimist komisjonile lõpparuande ja auditeeritud kulud, mis võrdusid komisjoni poolt ettemakstud summadega, veel ühe ettemakse. Ta väitis, et eelmaksed ei tähenda rahastamist enne kulude tekkimist, vaid panust enne, kui komisjon on kantud kulud heaks kiitnud. Kaebuse esitaja ei nõustunud ombudsmaniga ega pöördunud ombudsmani poole, väites, et komisjon on toetuse käsitlemisel toime pannud mitmesuguseid halduseeskirjade rikkumisi.

Ombudsman tuvastas kaks haldusomavoli. Üks neist oli seotud komisjoni viivitustega ja eelkõige komisjoni hilinenud eelmaksetega ajal, mil makstud summasid ei olnud enam võimalik projekti jaoks kasutada, ning teine oli seotud sellega, et kaebuse esitajat kui projekti koordinaatorit ei teavitatud komisjoni otsesest kirjavahetusest ülikooli rektoriga. Ombudsman esitas soovitusel projekti, mille kohaselt peaks komisjon saatma ülikooli rektorile kirja, milles ta peaks vabandama kaebuse esitaja ja ülikooli ees viivituste pärast, eelkõige seoses hilinenud ja „kasutu“ kolmanda eelmaksega, ning milles ta peaks teatama, et kaebuse esitaja töö projektkoordinaatorina ei mõjutanud mingil viisil komisjoni viivitusi. Ombudsman lisas, et kirjas peaks komisjon tunnustama ka kaebuse esitaja ja ülikooli tööd projekti lõpuleviimisel väga heade tulemustega, kasutades algselt kavandatud väiksemaid ELi rahalisi vahendeid. Komisjon nõustus ombudsmani soovitusel olulise osaga ja saatis rektorile kirja. Seetõttu lõpetas ombudsman juhtumi.

Kaebuse taust

1. Kaebuse esitaja, Poola professor, on Poola ülikooli geneetika osakonna (edaspidi „ülikool“) juhataja.
2. Juunil 2004 sõlmis ülikool komisjoniga lepingu [1] (edaspidi „leping“), mille alusel andis ülikool talle Marie Curie vastuvõtva stipendiumi (edaspidi „toetus“) projekti „genoomsed lähenemisviisid põllukultuuride parandamiseks“ (edaspidi „projekt“) jaoks. Kaebuse esitaja määrati ülikooli nimel projektikoordinaatoriks.
3. Lepingus sätestati, et ELi maksimaalne toetus projektile on 336677 eurot. Üksikasjalikud makseviisid on sätestatud lepingu teises lisas „Üldtingimused“.
4. Lepingus oli märgitud, et projekt algab 1. juunil 2004 ja kestab kuni 31. maini 2008, kokku 48 kuud. Projekt jagati neljaks aruandeperioodiks, mille kestus oli järgmine: P1, mis lõpeb 30. mail 2005 (1.–12. kuu); P2, mis lõpeb 30. mail 2006 (kuud 13–24); P3, mis lõpeb 30. mail 2007 (kuud 25–36) ja P4, mis lõpeb 30. mail 2008 (37–48).
5. Vastavalt lepingu artiklitele 4 ja 5 pidi ülikool esitama komisjonile aruande iga perioodi kohta. See pidi toimuma 45 päeva jooksul alates vastava perioodi lõppkuupäevast. Lepingu artikli 6 lõike 1 punkt b koostoimes üldtingimuste punktiga II.7.2.b nägi ette, et ülikool peab esitama täiendava aruande, kui ta vajab täiendavaid eelmakseid, mida ei ole eespool nimetatud ajavahemike lõpus ette nähtud. Projekti koordinaator pidi esitama aruanded veebis, kasutades komisjoni SESAM-süsteemi. Samuti pidi ta välja trükkima raportid ja saatma need posti teel.
6. Komisjon tegi 4. augustil 2004 ülikoolile projekti esimese eelmakse (95079 eurot).
7. 15. juulil 2005 esitas kaebuse esitaja komisjonile esimese aruande (aruanne P1), mille viimane 18. oktoobril 2005 heaks kiitis. Kuna taotletud kulud olid väiksemad kui 70 % esimesest eelmaksest vastavalt lepingu artikli 6 lõike 1 punkti b alapunktile ii, [2] ei teinud komisjon ühtegi makset seoses ajavahemikuga P1.
8. Novembril 2005 sai komisjon ülikooli täiendavad aruanded. 22. detsembril 2005 kiitis ta need heaks ja maksis teise eelmakse summas 107 322.64 eurot, kuna ülikool oli vahepeal kulutanud 70 % esimesest eelmaksest.
9. Juulil 2006 esitas kaebuse esitaja aruande teise aruandeperioodi kohta (aruanne P2), mille komisjon 10. oktoobril 2006 heaks kiitis. Kuna taotletud kulud moodustasid vähem kui 70 % teisest eelmaksest, siis perioodi P2 eest makset ei tehtud.
10. Ja 15. juulil 2007 esitas kaebuse esitaja aruande projekti kolmanda etapi kohta (aruanne P3).
11. Märtsil 2008 palus komisjon kaebuse esitajal teha aruandes P3 mõned parandused.

12. 16. juunil 2008 esitas kaebuse esitaja aruande P3 valmis versiooni. Komisjon kiitis aruande P3 heaks 17. juunil 2008.

13. Vahepeal lõppes projekt 31. mail 2008. Seega tellis ülikool auditi, mis hõlmas kogu projekti kestust (1. juunist 2004 kuni 31. maini 2008) [3] .

14. Audiitor avaldas lõplikud järeldused 12. juulil 2008 (edaspidi „audititõend“). Tõendis viitas audiitor komisjoni kahele rahalisele toetusele (esimene ja teine eelmakse summas 202 897.46 eurot). Audiitor kinnitas, et ülikool kulutas kogu projektile 201898 eurot.

15. 15. juulil 2008 esitas kaebuse esitaja SESAMi kaudu aruande 4. perioodi kohta (aruanne P4), lõpparuande ja eespool nimetatud auditisertifikaadi. Samal päeval saatis ta need aruanded ja kontrollitõendi posti teel. Komisjon sai aruanded ja auditi kätte 23. juulil 2008.

16. Septembril 2008 palus komisjon kaebuse esitajal esitada e-posti teel mõned parandused aruandes P4 ja lõpparuandes. Oma e-kirjas viitas ta kontrollitõendile. Kaebuse esitaja saatis parandatud aruanded 15. septembril 2008.

17. Komisjon kandis 1. detsembril 2008 ülikoolile üle 66 940,14 EUR suuruse summa. Komisjon pidas seda makset projekti kolmandaks eelmakseks, mis põhines aruandel P3.

18. Komisjon kiitis 6. jaanuaril 2009 heaks aruande P4 ja lõpparuande.

19. Ülikooli arvates kujutab komisjoni poolt 1. detsembril 2008 ülikooli kontole makstud 66 940,14 EUR suurune summa endast toetuse lõppmakset. Selle tulemusena kulutas ülikool 2009. aasta märtsis selle summa oma teadustööks, mis ei ole seotud projektiga.

20. Komisjon palus 18. juunil 2009 audiitorilt selgitusi tema tasude kohta, mille ta esitas 21. juunil 2009.

21. Komisjon teavitas 15. juulil 2009 ülikooli rektorit oma kavatsusest alustada 1. detsembril 2008 makstud 66 940,14 EUR tagasinõudemenetlust. Komisjoni kirja koopia saadeti kaebuse esitajale posti teel [4] . Komisjon palus ülikoolil eespool nimetatud makse tagastada, „ *kuna [ülikooli poolt projektile kulutatud] summa oli põhjendatud ja heaks kiidetud, oli eelmaksest väiksem.* “

22. Kaebuse esitaja vaidlustas ülikooli nimel eespool nimetatud otsuse mitmes hilisemas kirjas, mis saadeti komisjonile (17. juuli, 30. juuli, 31. juuli, 11. august, 29. september ja 3. november 2009).

23. Kaebuse esitaja 17. juuli 2009. aasta kirjas märgiti, et 2008. aasta detsembris tehtud kolmas eelmakse oli lõppmakse. Komisjon vastas 28. juulil 2009 ja 11. septembril 2009. Nendes vastustes märkis ta, et kaebuse esitaja eksis, kui ta leidis, et 1. detsembril 2008 tehtud makse oli lõppmakse. Põhjus oli selles , et *"nimiväärtusega eelfinantseerimine ei tähenda rahastamist enne kulude tekkimist, vaid panust enne, kui komisjon on kantud kulud heaks kiitnud. Euroopa*

Komisjon kiitis kolmanda perioodi aruande P3 heaks 17. juunil 2008. Kolmas eelmakse summas 66 940.14 eurot, mis maksti välja 1. detsembril 2008, arvutati, võttes arvesse kolmandas perioodilises aruandes esitatud andmeid, mitte aga lõpparuannet, mille [kaebuse esitaja] oli vahepeal esitanud (23. juuni 2008). Viimane kiideti heaks alles 9. jaanuaril 2009. " [5] Komisjon väitis lisaks, et lõpparuande põhjal selgus, et ülikooli nõutud ja audiitori poolt kinnitatud kulud olid 201 989.18 eurot, mis on väiksem kui kõik komisjoni osamaksed. Komisjon nõustus katma auditi kulud (3606.56 eurot). Komisjon oli siiski maksnud ülikoolile 64 332.82 eurot liiga palju.

24. 11. augustil 2009 saatis kaebuse esitaja kirjad volinik Potocnikule ja teadusuuringute peadirektoraadi peadirektorile. Ta kaebas projekti üldise finantsjuhtimise üle komisjoni talituste poolt.

25. Oma 11. septembri 2009. aasta kirjas avaldas komisjon kahetsust arusaamatuse üle, mis ilmnas tema kontaktides kaebuse esitajaga, ning tunnistas, et „*teatud määral*“ põhjustasid komisjoni viivitused seoses aruande P3 ja lõpparuande teadusliku ja haldusliku menetlemisega. Komisjon märkis, et esimene viivitus leidis aset „*2007. aasta augustis pärast seda, kui kaebuse esitaja oli esitanud aruande P3*“ ja seejärel 2008. aasta märtsi keskel, mil komisjon palus kaebuse esitajal kõigepealt parandusi teha.

26. Samas kirjas selgitas komisjon veel, et pärast seda, kui tegevusüksus sai 2008. aasta juuli lõpus aruande P4 ja lõpparuande, mis valmis 2008. aasta septembris, taotles selle operatiivüksuse teadusametnik lõpparuande välist läbivaatamist (Marie Curie vastuvõtva stipendiumi standardtava tava). See läbivaatamine viidi lõpule 2008. aasta novembri lõpus ja hinnati projekti „*heaks kuni suurepäraseks*“. 2009. aasta jaanuaris viidi projekt tegevusüksusest üle haldus- ja finantsüksusele. Pärast lõpparuande analüüsimist tegi haldus- ja finantsüksus kindlaks, et ülikooli nõutud ja audiitori kinnitatud kulud olid väiksemad kui komisjoni osamaksed. Komisjon jõudis järeldusele, et „*igal juhul, kui arvate, et komisjoni poolt 26. novembril 2008 tehtud ja 2008. aasta detsembri alguses teile ülekantud makse oli lõppmakse, mitte kolmandale aruandlusperioodile vastav eelmakse, oleksite pidanud komisjoniga ühendust võtma ja tagastama üleliigse summa, kuna EÜ toetus ei saa mingil juhul tuua töövõtjatele kasumit. Alles lõppmakse menetlemisel sai komisjon aru, et tegemist oli enammaksega.*“

27. Kaebuse esitaja vastas komisjoni eespool esitatud seisukohtadele 29. septembril 2009. Ta kordas, et oma vastustes ei võtnud komisjon seisukohta kolmanda eelmakse kohta, mille kohaselt ei saanud kolmas eelmakse lepingu kohaselt olla seotud aruandega P3, sest selle projekti käigus ei kulutanud kaebuse esitaja 70 % saadud rahast. Lisaks sellele ei taotlenud kaebuse esitaja lisamakseid. Kaebuse esitaja nõustus, et toetusesaajad ei tohiks kasutada ELi toetusi kasumi teenimiseks. Kuid toetused ei tohiks põhjustada ka kahjusid. Kuna komisjon ei teatanud kaebuse esitajale, milline oli tegelikult 1. detsembri 2008. aasta makse, kasutas ülikool seda raha teadusuuringuteks. Selle raha tagasimaksmine tooks kaasa ülikooli geneetika osakonna sulgemise. Komisjon kahjustas ka kaebuse esitaja ja tema osakonna mainet, sest ta teavitas ülikooli rektorit (kes teavitas teaduskonna dekaani), et projekti *rakendamisel on esinenud rikkumisi*.

28. Komisjon märkis oma 23. oktoobri 2009. aasta vastuses, et ta ei saa aru, kuidas ta oleks

võinud tekitada ülikoolis õiguspärase ootuse, et tal on õigus kulutada 269 341.60 eurot. Ülikool nõudis ja auditeeris kulusid summas 202 897.46 eurot ning komisjon kiitis heaks 205 504.74 eurot (eespool nimetatud kulud pluss auditeerimiskulud).

29. Oma 19. novembri 2009. aasta vastuses kaebuse esitaja 3. novembri 2009. aasta täiendavale kirjale teatas komisjon, et ta ei hakka kaebuse esitajaga toetuse küsimuses edasist kirjavahetust pidama. Ta täpsustas, et võlateade 64 322,82 EUR suuruse enammakse tagasinõudmise kohta saadetakse ülikooli seaduslikule esindajale. Seejärel pöördus kaebuse esitaja ombudsmani poole.

Uurimise ese

30. Ombudsman algatas uurimise seoses järgmiste väidete ja väidetega:

Süüdistused

1. Komisjon on toetuse käsitlemisel toime pannud mitu haldusrikkumist.
2. Komisjoni veebipõhine aruandlussüsteem SESAM on vigane.

Väited

1. Komisjon peaks oma vigade eest tunnistama ja vabandama.
2. Komisjon peaks maksma kaebuse esitajale kahjuhüvitist summas 100000 eurot.

Uurimine

31. Kaebus esitati 12. märtsil 2010. Ombudsman edastas selle komisjonile 6. mail 2010 koos taotlusega arvamuse saamiseks 31. augustiks 2010. Komisjon saatis nii oma arvamuse kui ka tõlke poola keelde 25. oktoobril 2010, mis edastati kaebuse esitajale koos kutsega esitada märkusi. Kaebuse esitaja saatis oma märkused 14. jaanuaril 2011. Ombudsman esitas 16. juunil 2011 komisjonile soovitusliku projekti. Komisjon vastas soovitusliku projektile 27. septembril 2011. Vastuse tõlge poola keelde edastati kaebuse esitajale 31. oktoobriks 2011 märkuste esitamise kutsega. Kaebuse esitaja märkusi ei esitanud.

Ombudsmani analüüs ja järeldused

A. Väidetavad halduslikud rikkumised toetuse ja sellega

seotud nõuete käsitlemisel

Ombudsmanile esitatud argumendid

32. Oma väite toetuseks esitas kaebuse esitaja oma kaebuses rea argumente. Esiteks väitis ta, et komisjon tegi *kolmanda eelmakse*, kuigi ülikool i) ei olnud täitnud lepingulist nõuet kulutada 70 % komisjoni varasematest osamaksetest ja ii) ei esitanud selliste kulude tõendamiseks täiendavaid aruandeid. Lisaks tegi komisjon kolmanda eelmakse pärast projekti lõppu ja lõpparuande esitamist. See ei võimaldanud ülikoolil seda panust projektile kulutada. Selle tulemusena ajendas komisjon kaebuse esitajat ekslikult arvama, et kolmas eelmakse oli viimane makse. (*Esimene argument*)

33. Ta väitis ka, et komisjon ei pidanud kinni lepingulistest tähtaegadest kolmanda ja neljanda perioodilise aruande (aruanne P3 ja P4) ning lõpparuande hindamiseks ja heakskiitmiseks. (*Teine argument*)

34. Lisaks ei teatanud komisjon kaebuse esitajale õigeaegselt ja täpselt, et aruanne P3 on heaks kiidetud ja et selle aruande põhjal tehakse kolmas eelmakse. Kaebuse esitaja leidis, et komisjoni tõlgendus eelmaksete kohta on eksitav. Tema arvates on lepingu üldtingimuste artikli II.1 punktis 16 ja artiklis II.21 määratletud eelmaksed kui projekti jätkamiseks makstud toetus. (*Kolmas argument*)

35. Kaebuse esitaja väitis ka, et komisjon võttis otsekontakte ülikooli audiitori ja rektoriga, samas kui vastavalt lepingu artikli 9 lõigetele 1 ja 2 oleks ta pidanud kõigepealt tegema koostööd projektikoordinaatoriga (kaebuse esitaja) kõigis projektiga seotud küsimustes. (*Neljas argument*)

36. Lõpuks ei vastanud komisjon nõuetekohaselt kaebuse esitaja 11. augusti 2009. aasta kirjadele teadusuuringute peadirektoraadile ja volinik Potocnikule. Samuti ei vastanud ta kaebusele, mille ta saatis järgmisele e-posti aadressile: sg-plaintes@ec.europa.eu. Ta märkis, et komisjon ei teatanud talle, et väliseksperdid hindasid lõpparuannet „*heaks kuni suurepäraseks*“. (*Viies argument*)

37. Kaebuse esitaja nõudis kahjutasu ja „*ametlikku*“ vabandust. Rahalise hüvitise nõude põhjendamiseks väitis kaebuse esitaja, et komisjoni kolmas eelmakse kohustas teda kulutama kaheksa kuud vastavalt institutsioonile ja uurima komisjoni finantseeskirju selle asemel, et teha teadustööd, kirjutada akadeemilisi tekste, mille eest ta võiks teenida lisaraha, ja taotleda muid toetusi.

38. Lisaks väitis ta, et kui ta oleks varem teadnud, et aruandega P3 seotud eelfinantseerimine on võimalik, oleks tema osakond võinud selle raha projektile kulutada, väitis, et see raha on kooskõlas lepinguga, ja on seega vältinud selle praeguseid rahalisi raskusi. Ülikool soovis esitada täiendava aruande pärast perioodi P3, et näidata, et vahepeal on ta kulutanud 70 % ELi toetusest. Komisjon ei saanud seda siiski teha, sest komisjon viivitas aruande P3 hindamise ja

heakskiitmisega. Kuna ülikool ei saanud projekti rahastada oma vahenditest, pidi ta piirama oma kulutused projektile komisjoni poolt ettemakstud summadega.

39. Lisaks seadsid komisjoni otsekontaktid ülikooli rektoriga kahtluse alla kaebuse esitaja maine projekti koordinaatorina.

40. Oma arvamuses märkis komisjon kõigepealt, et tema kolmandale eelmaksele oli lisatud komisjoni finantssüsteemi (ABAC) sõnum. Selles sõnumis oli märgitud ülikool, kaebuse esitaja nimi, lepingu number ja projekti akronüüm. Samuti tõi ta välja, et makse oli seotud aruandega P3. Komisjon tunnistas siiski, et nagu kaebuse esitaja väitis, ei pruugi ta seda sõnumit saada. Eelarve peadirektoraat teatas teadusuuringute ja innovatsiooni peadirektoraadile, et sõltuvalt eri liikmesriikide pangandustavadest võib selliseid saatesõnumeid lühendada. Sellest tulenevalt on komisjon võtnud parandusmeetme ja vastutav talitus saadab nüüd iga eelmakse tegemisel projekti koordinaatorile regulaarselt e-kirja. Sellest hoolimata täheldas komisjon, et kaebuse esitaja oli pidevas kontaktis komisjoni projekti- ja finantsametnikega ning „*võis hõlpsasti küsida toimiku edenemise kohta*“.

41. Lõpparuande hindamise kohta märkis komisjon, et välishindamine on standardmenetlus kõigi Marie Curie vastuvõtivate stipendiumide puhul, mis võimaldab komisjonil hinnata teadusuuringute edenemist kogu lepingu kehtivusaja jooksul. Läbivaatamise käigus hinnati lõpparuannet „*heaks kuni suurepäraseks*“, mida väljendati komisjoni sisedokumentides (projektide hindamise aruanne ja projektide läbivaatamise aruanne). Seda teavet säilitatakse programmi sisehindamiseks ja seega ei edastata seda koordinaatorile, välja arvatud juhul, kui ta seda taotleb.

42. Seoses eelmakse ja lõppmakse vahega selgitas komisjon, et mõiste „*eelrahastamine*“ on määratletud lepingusätetes, nimelt lepingu üldtingimuste artiklis II.1.16. Seda määratlust on täpsemalt selgitatud kuuenda raamprogrammi finantsküsimuste juhendis (lk 81 ja 82). „*See on tõepoolest suunatud mis tahes osalisele panusele, mis võimaldab projektil jätkuda, mida makstakse ette, kuid viidates eelmise perioodi jooksul kantud kulude põhjendusele, mitte [lisaetapis] tekkivatele kuludele*“. Lepingu artikli 6 lõike 1 punktis d on mõiste „lõppmakse“ määratletud kui „*mis tahes makse aruandeperioodi lõpus, millele on lisatud kontrollitõend, loetakse lõplikuks*“. Lõppmakse on seega tegelikult kantud kulude tasumine. Eelmakse kuulub komisjonile ja seda võib käsitada lõppmaksena üksnes juhul, kui komisjon on taotletud kulud eelnevalt heaks kiitnud. Eelmakseid kasutavad töövõtjad, kuid „*jääb komisjoni omandisse*“. Eelfinantseerimine muutub töövõtja omandiks ainult eelmakse summa ulatuses, mis kaetakse töövõtja nõutud kuludest. Need kulud peab kinnitama audiitor ja komisjon peab need heaks kiitma.

43. Seoses eespool esitatud selgitusega rõhutas komisjon, et kaebuse esitaja osales 2007. aasta mais Varssavis ja Krakowis korraldatud koolitustel. Koolitus keskendus finantsküsimustele, näiteks eelmaksete ja kulude põhjendusel tehtud maksete vahele. Lisaks on teadmussiirde kava raames ette nähtud spetsiaalsed rahalised vahendid, et võimaldada toetusesaajatel palgata spetsialiste finantsküsimuste jälgimiseks ja järelevalveks. Kuid ülikool kasutas ainult 10 % nendest vahenditest.

44. Lisaks väitis komisjon, et tema töövõtjad/toetusesaajad vastutavad lepingu alusel tehtud maksete õigsuse kontrollimise eest. Kui makse on kantud kuludest suurem, peaksid nad komisjoniga ühendust võtma ja tagastama saadud ülejäägi. „*EÜ toetus ei saa mingil juhul tuua töövõtjatele kasumit.*“

45. Komisjon selgitas, et isegi kui ülikool ei kulutanud 70 % komisjoni varasematest eelmaksetest, oli kolmas eelmakse põhjendatud. See oli tingitud finantsmääruse EÜ rakenduseeskirjade (artikli 180 lõige 1) asjakohasest muudatusest, mis kehtestati vahepeal. 3. detsembril 2007 teavitati sellest muudatusest kõiki kuuenda raamprogrammi Marie Curie koordinaatoreid (sealhulgas kaebuse esitajat).

46. Komisjon avaldas kahetsust, et kolmanda eelmakse ning aruannete P3 ja P4 ja lõpparuande käsitlemisel esines halduslikke viivitusi, eelkõige *teadusuuringute Rakendusameti (REA) asutamisega seotud haldusliku ülekoormuse tõttu*. Komisjon vabandas nende viivituste pärast oma arvamuses ning tuletas meelde, et ta oli juba vabandanud kaebuse esitajale 11. septembril 2009 saadetud kirjas, millele kirjutas alla teadusuuringute peadirektoraadi direktor.

47. Lisaks rõhutas komisjon, et iga makse vastab erinevatele aruandeperioodidele ja seda töödeldakse eraldi. Hoolimata asjaolust, et komisjon oli saanud aruande perioodi P4 kohta (aruanne P4) enne makse tegemist (pärast seda, kui ta kiitis heaks aruande P3) eelmise perioodi P3 kohta, tegi ta viimati nimetatud makse, „*et mitte karistada [ülikooli], kuna enamikul juhtudel on jääk positiivne.*“ Ainult pärast aruannete P4 ja lõpparuande analüüsi selgus, et komisjoni makstud kogutoetus, mis peaks võrduma ülikooli tegelike kuludega, mida audiitor on kinnitanud ja mille komisjon on heaks kiitnud, oli suurem kui eelmaksete kogusumma, mille komisjon oli juba ülikoolile üle kandnud. See vahe oli 63 836.86 eurot. Esimese perioodi deklareeritud kulud olid tõepoolest 47110 eurot; teiseks perioodiks: 51 967.27 EUROT; kolmandaks perioodiks: 32 450.87 EUROT; neljandaks perioodiks: 73 976.60 eurot [6], kokku: 205 504.74 EUROT. Komisjoni tehtud eelmaksete kogusumma oli 269 341.60 eurot. Projekti alguses maksis komisjon 95079 eurot; pärast täiendava aruande esitamist aruandele P2 maksis ta 107 322.46 eurot ja lõpuks kolmanda eelmaksena 66 940.14 eurot. Selle tulemusena tehti sissenõudekorraldus summas 63 836.86 eurot, millele lisandus 495,96 EUR suurune intress.

48. Vastavalt lepingule saatis komisjon kaebuse esitajale lepingu kohta kirjavahetuse. Ta saatis 15. juulil 2009 kirja ülikooli endisele rektorile (kes oli lepingu sõlmimisel viimase seaduslik esindaja), et teavitada teda oma kavatsusest võlgnetav summa tagasi nõuda. Komisjon saatis selle kirja koopia kaebuse esitajale. Komisjon saatis 28. juulil 2009 kaebuse esitajale täiendava kirja ja koopia ülikooli uuele rektorile. Komisjon rõhutas, et ta ei ole kunagi kahtluse alla seadnud kaebuse esitaja kui koordinaatori mainet.

49. Komisjon teatas, et ta oli vastanud kõigile kaebuse esitaja kirjadele ja e-kirjadele ning esitas oma vastuste koopiad koos arvamusega. Seoses e-posti aadressile sg-plaintes@ec.europa.eu saadetud kaebusega kontrollis komisjon tema dokumente ja kinnitas, et ta ei saanud seda e-kirja. Kaebuse koopias, mis esitati koos kaebusega ombudsmanile ja mis edastati komisjonile, ei ole märgitud saatmise kuupäeva ega kellaaega asjaomasel väljal.

50. Komisjon viitas lepingu üldtingimuste artiklile II.3, milles on sätestatud, et „ b) koordinaator tagab projekti tõhusa rakendamise ning võtab kõik vajalikud ja mõistlikud meetmed tagamaks, et projekt viiakse ellu vastavalt käesoleva lepingu tingimustele... “. Projekti koordinaator vastutab rahaliste vahendite haldamise eest pärast lepingu allkirjastamist. Seetõttu on tal kohustus tutvuda asjaomase projekti suhtes kohaldatavate finantseeskirjadega *enne projekti lõppu ja selle kestusega, et vältida probleeme selle lõpus*. “ Ta on kohustatud tutvuma projektiga seotud komisjoni eeskirjadega ja komisjon hõlbustab neid ülesandeid, korraldades koolitusi ja pakkudes erifonde professionaalse projektijuhi palkamiseks. Rahalised raskused, millele kaebuse esitaja oma kaebuses viitas, tulenesid asjaolust, et ta ei ühitanud tekkinud kulusid saadud vahenditega. Lepingu kohaselt tuleb kõik komisjoni makstud summad tagasi nõuda.

51. Seejärel lisas komisjon oma arvamuses (Poola versioon), et „ ei ole põhjendatud maksta kaebuse esitajale hüvitist, kuna kaebuse esitaja käsutuses on alates 2008. aasta detsembrist 86 eurot, mis kuulub komisjonile.“

52. Oma märkustes säilitas kaebuse esitaja kõik oma esialgsed argumendid ja väited. Ta viitas komisjoni avaldusele punktis 51, milles talle saadetud arvamuse poolakeelne versioon oli sõnastatud järgmiselt: „ kaebuse esitaja **käsutuses** on alates 2008. aasta detsembrist 63836 eurot, 86 eurot“ (kohtujuristi kursiiv). Ta leidis, et komisjon esitas talle tõsise ja põhjendamatu süüdistuse, samas kui on selge, et kaebuse esitajal kui koordinaatoril ei olnud õiguslikke võimalusi ülikoolile antud toetuse käsutamiseks. Peale selle oli kaebuse esitaja juba näinud asjakohaseid dokumente, millest nähtub, et 9. detsembril 2009 maksis ülikool komisjonile tagasi 64 332,82 EUR suuruse summa kahe ühekordse maksena (55 307.33 eurot ja seejärel 9 025.49 eurot).

53. Lisaks leidis kaebuse esitaja, et on ebaõiglane, et komisjon viitas sellele, et ta ei olnud teadlik asjakohastest finantseeskirjadest ega suutnud ühitada tekkinud kulusid saadud vahenditega. Sellega seoses tuletas ta meelde, et audiitor ei tuvastanud ühtegi eeskirjade eiramist. „ Tema probleemid “ algasid alles pärast seda, kui komisjon oli alusetult teinud kolmanda eelmakse. Ta rõhutas, et komisjon ise hindas koordineeritud projekti „ heaks suurepäraseks “.

Ombudsmani hinnang, mille tulemusel koostati soovitusel projekt

Kaebuse esitaja esitas oma esimese väite kohta viis väidet:

Mis puudutab kaebuse esitaja neljandat väidet, et komisjon rikkus lepingut, kui ta suhtles teistega tema asemel

54. Lepingu artikli 9 lõikes 1 on sätestatud, et „ iga lepinguga ette nähtud teave edastatakse... [kaebuse esitaja aadressile]“.

55. Kaebuse esitaja väitis oma esialgses kaebuses, et komisjon ei järginud seda sätet, saates: i) 15. juulil 2009 ülikooli rektorile saadetud kiri sissenõudekorralduse kohta ja ii) e-kiri audiitorile, paludes tal 18. juunil 2009 kontrollitõendi kohta selgitust saada. Kaebuse esitaja lisas oma märkustes, et 26. novembril 2009 saatis komisjon ülikooli rektorile võlateate, kuid ei saatnud talle koopiat.

56. Ühest küljest näib, et eespool nimetatud kirjavahetuse suhtes ei kohaldata lepingu artiklit 9.1, sest see saadeti pärast lepingu täitmise lõppkuupäeva. Teisest küljest aga näeb lepingu artikkel 2 ette, et üldtingimuste artikli II.7 sätteid kohaldatakse ka pärast lepingu täitmise lõppkuupäeva. Üldtingimuste artiklis II.7 on sätestatud **töövõtjate** kohustus esitada komisjonile aruandeid ja tulemusi vastavalt lepingu artikli 9 lõikele 1. Ombudsman leiab, et isegi kui üldtingimuste artiklit II.7 (ja seega lepingu artiklit 9.1) kohaldatakse ainult töövõtjate suhtes, oleks olnud õiglane, kui komisjon saatis oma kirja kaebuse esitaja aadressile (nagu on sätestatud lepingu artiklis 9.1) ka pärast lepingu täitmist. Kokkuvõttes ei peetud üldtingimuste artikli II.7 üle eraldi läbirääkimisi ning näib, et selle kohaldamine üksnes töövõtjate suhtes põhjustas lepinguosaliste lepingust tulenevate kohustuste olulise tasakaalustamatuse [7] .

57. Eeltoodut arvesse võttes märkis ombudsman, et ülikool, keda esindas rektor, oli komisjoni töövõtja. Seetõttu oli mõistlik saata rektorile kirjad, et teavitada teda sissenõudekorraldusest. Samamoodi oli mõistlik pöörduda otse audiitori poole seoses auditeeritud projekti auditeerimistõendiga. Ombudsmani arvates käitus komisjon kaebuse esitajale eespool nimetatud kirjade koopia saatmisega õiglaselt.

58. Kaebuse esitaja väitis oma märkustes, et komisjon ei saatnud talle 26. novembril 2009 ülikooli rektorile saadetud kirjavahetust. Ombudsman ei pidanud kasulikuks paluda komisjonil selle uue väidetava asjaolu kohta märkusi esitada. On selge, et komisjon saatis rektorile kirja pärast seda, kui ta otsustas jätkata tagasinõudekorraldust, mis edastati kaebuse esitajale 19. novembril 2009. See otsus oli sõnastatud järgmiselt: „*Ma arvan, et toimikuga seotud faktid on nüüd hästi kindlaks tehtud ja seetõttu ei kavatse ma teiega selles küsimuses edasist kirjavahetust pidada. 64 322,82 EUR suuruse enammakse sissenõudmiseks olen andnud oma talitustele korralduse saata nõutav võlateade otse ülikooli seaduslikule esindajale.*”

59. Arvestades punktides 56 ja 57 esitatud järeldusi, leidis ombudsman, et kuna komisjon ei edastanud kaebuse esitajale koopiat oma 26. novembri 2009. aasta kirjast ülikooli rektorile, siis käitus komisjon ebaõiglaselt. Tegemist oli esimese haldusomavoli juhtumiga.

Mis puudutab kaebuse esitaja viiendat väidet, mis puudutab tema kirjavahetust komisjoniga

60. Ombudsman märkis, et komisjon esitas koos oma arvamusega koopiad oma vastustest kaebuse esitaja kirjadele. Need hõlmasid 28. juuli 2009. aasta vastust kaebuse esitaja 17. juuli 2009. aasta kirjale; oktoobri 2009. aasta vastus kaebuse esitaja 29. septembri 2009. aasta kirjale; 19. novembri 2009. aasta vastus kaebuse esitaja 3. novembri 2009. aasta kirjale; ning

11. septembri 2009. aasta vastus kaebuse esitaja 11. augusti 2009. aasta kirjadele, mis saadeti samal kuupäeval nii volinik Potocnikule kui ka teadusuuringute peadirektoraadile [8]. Samuti selgitas ta, miks ta ei leidnud kirjavahetust, mille kaebuse esitaja väidetavalt saatis komisjoni peasekretariaadi e-posti aadressile (punkt 49 eespool). See selgitus on mõistlik. Oma märkustes ei esitanud kaebuse esitaja ühtegi selget tõendit, mis näitaks kõnealuse e-kirja saatmise kellaaega ja kuupäeva. Ombudsman pidas mõistlikuks ka komisjoni selgitust selle kohta, miks ta ei teavitanud kaebuse esitajat sellest, et väliseksperdid hindasid lõpparuannet „heaks kuni suurepäraseks“ (punkt 41 eespool).

61. Oma märkustes selgitas kaebuse esitaja oma viiendat argumenti, märkides, et komisjoni vastuste sisu ei olnud tema arvates rahuldav. Kuna kaebuse teema hõlmab nende kirjade sisu ja ombudsmani hinnang, mille tulemusel koostati soovitusel projekt, hõlmab nende vastuste sisulisi aspekte, leidis ombudsman, et kaebuse esitaja ümbersõnastatud argumenti ei ole vaja täiendavalt uurida.

Mis puudutab kaebuse esitaja esimest, teist ja kolmandat väidet komisjoni väidetavate viivituste ja kolmanda eelmakse kohta

62. Ombudsman juhtis tähelepanu sellele, et kaebuse esitaja esitas aruande P3 12. ja 15. juulil 2007 ning komisjon reageeris sellele aruandele esimest korda (paludes muudatusettepanekuid) 18. märtsil 2008. Leping II lisa „Üldtingimused“ punktis II.8.2, mis on lepingu lahutamatu osa, on siiski sätestatud, et „komisjon kohustub hindama [perioodilisi] projekti tegevusaruandeid [...] 45 päeva jooksul alates nende kättesaamisest“. On ütlema tagi selge, et komisjon ületas 45-päevase tähtaja, võttes aruande P3 hindamiseks aega ligikaudu kaheksa kuud.

63. Lisaks oli aruande P3 hindamisel viivitusel dominoefekt. Esiteks ei saanud kaebuse esitaja teha nõutud muudatusi ja esitada nõuetekohaselt muudetud aruande P3 enne 16. juunit 2008. Teiseks kiitis komisjon aruande P3 heaks alles 17. juulil 2008, st üks aasta pärast selle esialgset esitamist ja kättesaamist. Kolmandaks maksis komisjon 1. detsembril 2008 aruandega P3 seotud „kolmandat eelmakset“ [9]. Seda seetõttu, et eelmakseid oli võimalik teha üksnes „lepingu II lisa (Üldtingimused) artiklis II.7 osutatud asjakohaste aruannete heakskiitmisel“. [10]

64. Lisaks sai komisjon 15. septembril 2008 aruande P4 muudetud versiooni ja lõpparuande, kuid kiitis need heaks alles 6. jaanuaril 2009. See näitab, et komisjon ei pidanud taas kinni 45-päevasest lepingulisest tähtajast aruannete hindamiseks.

65. Komisjon põhjendab neid viivitusi oma ümberkorraldamisega („Teadusuuringute Rakendusameti loomisega seotud ülekoormus“). Selline halduslik mugavus ei saa siiski olla piisav, et õigustada kaheksakuulist viivitust kaebuse esitaja aruande P3 esimese versiooni käsitlemisel. Ombudsman täheldab, et kaebuse esitaja, teadlane, tegeles toetuse haldamisega üksi (ja oma teadustööga), samas kui komisjonil oli oma ülesannete täitmiseks palju eriteenuseid. Komisjonil on piisavalt vahendeid ja vahendeid tagamaks, et sisemine halduslik ümberkorraldamine ei mõjuta tema töövõtjate ja toetusesaajate huve.

66. Eespool toodut arvesse võttes leidis ombudsman, et komisjoni väga tõsised ja põhjendamatud viivitused, eelkõige viivitused aruande P3 käsitlemisel, mis omakorda põhjustasid viivituse kolmanda eelmakse tasumisel, rikuvad tema lepingulisi kohustusi [11] .

67. Lisaks näitab kõik, et komisjon tegi kolmanda hilinenud eelmakse **automaatselt** pärast seda, kui ta oli hilinenud aruande P3 heaks kiitnud. See oli hoolimata asjaolust, et ta oli teadlik, et ülikool ei saa ega tohiks kasutada sellist rahastamist. Kui arvestada ainult lepingu artikli II.1.16 sätete sõnastust, [12] on eelmaksed selgelt ette nähtud projekti järgmise etapi katmiseks [13] . 1. detsembril 2008 ei olnud selline järgmine etapp võimalik, sest kõnealune projekt oli lõppenud ja komisjon oli sellest asjaolust teadlik.

68. Olemasolevad tõendid [14] näitavad tõepoolest, et vähemalt 2008. aasta septembri alguses, st kolm kuud enne seda, kui komisjon tegi kolmanda eelmakse seoses aruandega P3, mis hõlmas ajavahemikku 3 , oli komisjon teadlik 12. juuli 2008. aasta kontrollitõendi sisust, mis hõlmas kõiki projekti perioode ja kõigis aruannetes nõutud kulusid. Mõistlikult ei saanud ega sisaldanud aruanne P4 ja lõpparuanne, mis esitati samal ajal auditisertifikaadiga, muid andmeid peale auditisertifikaadis sisalduvate andmete [15] . Kui komisjon võttis audititõendi sisu teadmiseks, ei olnud vaja analüüsida aruannet P4 ja lõpparuannet, et järeldada, et 1. detsembril 2008 ei oleks kolmanda eelmakse maksmisel mingit *kasu* .

69. Auditi sertifikaadis kinnitas audiitor, et projekt lõppes 31. mail 2008 ja et selleks ajaks oli ülikool kulutanud 201898 eurot kõigile projekti perioodidele. Audititõendist ilmnas, et ülikooli projektiga seotud abikõlblikud kulud olid peaaegu võrdsed komisjoni poolt talle juba makstud summaga (esimene eelmakse summas 95079 eurot ja teine eelmakse 101 311.46 eurot kokku 196380 eurot). Ülikool ei kulutanud projektile mingeid vahendeid peale nende, mille audiitor 2008. aasta juulis kinnitas. Lisaks ei nõudnud komisjon komisjonilt lisaraha [16] . Seetõttu ei olnud komisjonil 2008. aasta detsembris põhjust teha *täiendavaid* ELi rahalisi vahendeid, et ülikooli „*mitte karistada*“.

70. Eespool toodut arvesse võttes leidis ombudsman, et olles teinud ülikoolile hilinenud kolmanda eelmakse ajal, mil seda ei olnud enam võimalik projekti jaoks kasutada, pani komisjon toime teise haldusomavoli juhtumi.

Kaebuse esitaja väidete kohta

71. Kaebuse esitaja nõudis rahalist hüvitist summas 100000 eurot.

72. Kaebuse esitaja väitis õigesti, et kuna kolmandat eelmakset ei makstud projekti kestuse jooksul, lõppes projekt 2008. aasta mais, kui ta kasutas ELi vahendeid, mis olid algselt kavandatud 25 % väiksemad (projekti jaoks ette nähtud kogusumma oli 336677 eurot).

73. Ei saa välistada, et kui kolmas eelmakse oleks tehtud õigel ajal , oleksid projekti tulemused võinud olla veelgi paremad. See oleks olnud kasuks nii ülikoolile kui ka selle teadlastele (sealhulgas kaebuse esitajale) ja lõppkokkuvõttes Euroopa teadusele. Kui komisjon ei oleks

aruande P3 hindamisel hilinevad ja oleks pidanud kinni 45-päevasest hindamistähtajast, oleks sama summa ehk 66 940.14 eurot saanud maksta lepingujärgse tähtaja jooksul, milleks on 90 päeva alates parandatud aruande kättesaamisest, [17] st hiljemalt 2007. aasta lõpuks. See oleks olnud võimalik isegi siis, kui kaebuse esitaja oleks pidanud tegema parandusi. Ombudsman märkis, et alates 16. juulist 2007 ei ole enam kohaldatav reegel, mille kohaselt 70 % eelmisest rahastamisest tuleks kulutada uue makse saamiseks (edaspidi „70 % reegel“) [18]. Seega, kui kolmas eelmakse oleks tehtud kättesaadavaks 2007. aasta lõpuks, oleks ülikool saanud seda summat projekti jaoks kasutada. Selliseid täiendavaid kulusi oleks võinud näidata projekti lõpus (mai 2008) koostatud audititõendis. Kui ülikool ei saanud seda summat kasutada või ei pidanud seda kasutama, oleks auditeerimistõend võinud näidata summa komisjoni jaoks ülejäägina.

74. Toimikus olevad tõendid näitavad siiski, et pärast aruande P3 esitamist ja kuni projekti lõpuni (mai 2008) ei nõudnud ülikool komisjonilt projekti jaoks lisaraha (alates 2007. aasta detsembrist), kaebuse esitaja oli teadlik, et „70 % reegel“ ei ole enam kohaldatav. [19] Kaebaja märkis oma märkustes, et ta ei olnud sellist taotlust esitanud. Ülikool oleks võinud veel esitada täiendavaid aruandeid ja oleks võinud paluda projekti rakendamise lõppkuupäeva pikendamist, kui ta leiab, et täiendavad ELi vahendid võiksid aidata saavutada paremaid tulemusi. Sel juhul oleks võinud teha lepingu vastava muudatuse [20]. Selle asemel suutis ülikool lõpetada projekti tagasihoidliku ELi toetusega ja korraldada muu, ELi-välise rahastamise, [21] nii, et projekti tulemusena hindas komisjon „hea kuni suurepäraseks“. Seda tuleks kiita, kuid see ei anna ülikoolile õigust nõuda kahju hüvitamist.

75. Kokkuvõttes järeltas ombudsman, et kaebuse esitaja ei ole tõendanud, et ülikool kaotas raha, kuna projekti ELi rahastamine piirdus 201 898.18 euroga.

76. Lisaks väitis kaebuse esitaja, et kui kolmandat eelmakset ei oleks 1. detsembril 2008 välja makstud, ei oleks tema vaidlust komisjoniga toimunud. Kokkuvõttes leidis ta, et tema kahju hüvitamise nõude aluseks oli komisjoni põhjendamatult makse, mis kajastab aega ja jõupingutusi, mida ta pidi vaidlusesse investeerima.

77. Ombudsman märkis siiski, et vaidluse põhjuseks ei olnud mitte ainult hilinevad ja kasutu kolmas eelmakse, vaid ka asjaolu, et ülikool kulutas selle summa. Ombudsman tunnistas, et on võimalik, et komisjon ei teavitanud kaebuse esitajat nõuetekohaselt 66 940,14 EUR suurusest maksest [22]. Ombudsman leidis siiski, et kaebuse esitajal oleks olnud mõistlik küsida komisjonilt selle makse põhjuseid enne, kui ülikool raha kulutas (kaebuse esitaja sõnul hakkas ülikool seda summat kulutama 2009. aasta märtsis ja see maksti komisjonile tagasi 2009. aasta detsembris [23]). Lõppkokkuvõttes nõustuvad kaebuse esitaja ja komisjon, et toetusi tuleks kasutada ainult projektide rahastamiseks, mitte abisaajale kasumi teenimiseks. Ülikool lõpetas projekti komisjoni poolt enne 1. detsembrit 2008 makstud summadega.

78. Arvestades, et kaebuse esitaja ei esitanud sellist küsimust kunagi, ei saanud ombudsman toetada oma kahju hüvitamise nõuet, mis on seotud tema väidetava kahjuga, mis tulenes tema vaidlusest komisjoniga („kaheksa kuud, mis vastab institutsioonile, ja uurida komisjoni finantseeskirju selle asemel, et teha teadustööd ja kirjutada akadeemilisi tekste, mille eest ta

võiks teenida lisaraha või taotlema muid toetusi.“).

79. Ombudsman leidis siiski, et vastavalt oma esimesele ja teisele haldusomavoli tuvastamisele (punktid 59 ja 70) peaks komisjon kaebuse esitajale ja ülikoolile siiralt vabandama.

80. Ombudsman märkis sellega seoses, et komisjon vabandas viivituste pärast aruannete käsitlemisel. Siiski ei nõustunud kaebuse esitaja oma märkustes nende vabandustega. Ombudsman mõistis kaebuse esitaja seisukohta.

81. Esiteks tegi komisjon lisaks näiliselt ebaõige teabe esitamisele (nagu on märgitud eespool punktis 79) vea, mis viis kaebuse esitaja arusaadava pahameeleni. Arvamuse poolakeelses tõlkes tegi komisjon [24] vale väite, et „kaebuse esitajal on 63836 eurot. 86 **tema** valduses alates 2008. aasta detsembrist“ (rõhuasetus lisatud). Arvamuse ingliskeelses versioonis oli sama lause siiski sõnastatud järgmiselt: „kaebuse esitaja **käsituses** on alates 2008. aasta detsembrist 63 836.86 eurot“ (kohtujuristi kursiiv). Valdav määraja „oma“ viitab tõepoolest sellele, et komisjon tegelikult soovis viidata ülikoolile. Siiski on kahetsusväärne, et komisjon ei sõnastanud nii olulist avaldust hoolikalt ega kontrollinud nõuetekohaselt ka oma tõlkeid.

82. Kaebuse esitajale, ülikooli rektorile ja audiitorile saadetud kirja/d e-kirja/d ei esitanud komisjon märkusi, mis seaksid põhjendatult kahtluse alla kaebuse esitaja maine. Käesolevas uurimises esitatud arvamuse kohaselt näis komisjon seda siiski tegevat. Ombudsman leidis, et komisjoni märkused kaebuse esitaja finantseeskirjade tundmise või rahaliste vahendite haldamise suutlikkuse kohta olid täiesti ebavajalikud ja eesmärgipärased.

83. Eespool toodut arvesse võttes esitas ombudsman kooskõlas Euroopa Ombudsmani põhikirja [25] artikli 3 lõikega 6 järgmise soovitusliku projekti: „Komisjon peaks saatma ülikooli rektorile kirja, milles ta peaks vabandama kaebuse esitaja ja ülikooli ees viivituste pärast, eelkõige seoses hilinenud ja „kasutu“ kolmanda eelmaksega. Samuti tuleks selles kirjas märkida, et kaebuse esitaja töö projektikoordinaatorina ei mõjutanud kuidagi komisjoni viivitusi. Lõpuks peaks ta tunnustama kaebuse esitaja ja ülikooli tööd selle eest, et nad suutsid projekti väga heade tulemustega lõpule viia, kasutades algselt ettenähtust väiksemaid ELi rahalisi vahendeid. Samuti märkis ombudsman, et oma tähelepanekutes nõudis kaebuse esitaja, et need vabandused peaksid olema ametlikud, ning juhtis selgelt tähelepanu sellele, et viivituste eest vastutab komisjon, mitte kaebuse esitaja.

Ombudsmanile pärast soovitusliku projekti esitamist esitatud argumendid

84. Oma vastuses soovitusliku projektile märkis komisjon, et nõustub suures osas ombudsmani hinnanguga juhtumile. Soovitusliku projekti viimase osa puhul tegi komisjon siiski ettepaneku kirjeldada kolmandat eelmakset kui „viivitus ja põhjendamatu“ ja mitte „hilinenud ja kasutu“, nagu ombudsman oma soovitusliku projektis tegi. Lisaks nõustus komisjon ülikooli rektorile saadetud kirjas tunnustama, et „projekt viidi lõpule väga heade tulemustega“, kuid mitte seda,

et need väga head tulemused saavutati „*esialgselt kavandatust väiksema ELi rahastamise abil*“. Komisjon väitis sellega seoses, et projekti läbirääkimisetapis on oluline projekti kulude korrektne hindamine ja kulude ülehindamine tähendab, et saadud eelmaksed on suuremad kui vajaminevad summad. Lisaks blokeeritakse sellistel juhtudel kasutamata vahendid lepingu kehtivuse ajaks, selle asemel et kasutada neid muude projektide jaoks. Kõnealusel konkreetsel juhul blokeeriti ja jäi neljaks aastaks kasutamata 131173 eurot.

85. Vastavalt ombudsmani soovitusel projektile otsustas komisjon saata ülikooli rektorile [26] kirja, mis on kokkuvõtlikult esitatud allpool.

86. Esiteks tunnistas komisjon oma viivitusi kolmanda eelmakse tegemisel ning aruannete P3 ja P4 ning lõpparuande käsitlemisel. Komisjon vabandas siiralt ülikooli ja kaebuse esitaja ees viivituste pärast.

87. Teiseks kinnitas komisjon, et kaebuse esitaja töö projektikoordinaatorina ei mõjutanud kuidagi komisjoni eespool nimetatud viivitusi.

88. Kolmandaks märkis komisjon, et ta " *hindab asjaolu, et kaebuse esitaja ja ülikool suutsid saavutada väga häid tulemusi. Väliseksperdid hindasid projekti tulemusi „heaks kuni suurepäraseks“. Need head tulemused saavutati 205 504 EUR suuruse summaga. 74, mille komisjon heaks kiitis. Tuleb siiski märkida, et see summa on oluliselt väiksem kui esialgne kokkulepitud ELi toetus summas 336677 eurot, ning komisjon soovib rõhutada, kui oluline on kulude õige hindamine võimalike tulevaste läbirääkimiste käigus.*"

89. Komisjon lõpetas oma kirja „*sügavalt kahetsusega põhjustatud ebamugavuste üle*“ ja palus rektoril „*vastu võtta tema vabandused*“.

90. Kaebuse esitaja ei esitanud märkusi komisjoni eespool esitatud seisukoha kohta, mis võeti vastuseks ombudsmani soovitusel projektile.

Ombudsmani hinnang pärast soovitusel projekti

91. Ombudsman tervitab komisjoni positiivset reaktsiooni soovitusel projektile ja leiab, et tema argumendid, mis õigustavad soovitusel projektist kõrvale kaldumist, asendades sõna „*põhjendamatu*“ sõnaga „*kasutu*“ ja seoses fraasiga „*kasutades algselt ettenähtust väiksemaid ELi rahalisi vahendeid*“ on mõistlikud.

92. Ombudsman hindab asjaolu, et komisjon on saatnud ülikooli rektorile ametliku kirja, millele on alla kirjutanud teadusuuringute ja innovatsiooni peadirektoraadi peadirektor. Selles kirjas esitati siirad vabandused ombudsmani soovitusel projektis tuvastatud haldusomavoli eest ja tunnustati kaebuse esitaja positiivset panust projekti.

93. Eespool toodut arvesse võttes järeldeb ombudsman, et komisjon nõustus tema soovitusel projekti olulise osaga.

B. Väidetavad puudused veebipõhises aruandlussüsteemis SESAM

Ombudsmanile esitatud argumendid

94. Kaebuse esitaja väitis, et SESAM-süsteem ei võimalda projekti eest vastutaval ametnikul teha talle esitatud aruannetes väiksemaid muudatusi. Ta oli seisukohal, et sellisest (heast) tavast hoidus komisjoni nimetatud ametnik, kes muutis „*rahastamise jaotusaruannet*“ väljaspool SESAM -süsteemi (*Exceli arvutuslehel*), et näidata 66 940,14 EUR suurust makset kui „*kolmandat eelmakset*“. Ametnik ei palunud kaebuse esitajal (projekti koordinaatorina) SESAMi kaudu selliseid muudatusi teha. Kaebuse esitaja väitis ka, et üks aasta pärast aruande P3 esitamist saatis talle mallid, mida SESAMis ei olnud. See näitas tema arvates, et SESAM-is ei olnud kindlaid standardeid. Süsteemi toimimine sõltus toetusega tegelenud ametnike tahtest (projektiga tegelesid üheksa ametnikku). Ta viitas ka mitmetele tehnilistele probleemidele, millega ta SESAM-i kasutamisel kokku puutus (parool ei toiminud, kui ta tahtis saata aruande P1, siis vastutav ametnik ei suutnud süsteemi lähtestada ja tal oli probleeme ka aruande P3 esitamisega).

95. Komisjon märkis oma arvamuses, et aruandluseeskirjad ja veebipõhine aruandlussüsteem kehtestati kuuenda raamprogrammi alguses ning komisjon teavitas kõiki koordinaatoreid otsekontaktide kaudu e-posti teel ja koosolekutel, kuidas nad peaksid projekti kohta aru andma. Neid eeskirju selgitati ka veebis kättesaadavates aruandlussuunistes (komisjon esitas asjakohase lingi). Komisjon väitis, et süsteemi täiustati raamprogrammi käigus, et muuta see kasutajasõbralikumaks ja kõrvaldada võimalikult palju puudusi.

96. Asjaolu, et SESAM-süsteem ei võimalda projekti ametnikel teha väiksemaid muudatusi, on õigustatud, sest see kujutab endast toetusesaajate jaoks kaitsemeedet. Kõik muudatused peavad tegema koordinaatorid, et vältida olukorda, kus komisjoni ametnikud teevad muudatusi omal algatusel või et vältida arutelu selle üle, mida võiks pidada väikeseks muudatuseks. Komisjon peab seda heaks tavaks.

97. Kaebuse esitaja väide projekti ametnike endi aruannete hindamise kohta ei ole põhjendatud, sest SESAMis on olemas standardsed hindamisvormid ning projekti ametnikke koolitatakse, kuidas hinnata projektide tulemuslikkust ja rakendamist vastavalt asutusesiseselt heaks kiidetud eeskirjadele ja menetlustele.

Ombudsmani hinnang

98. Seoses kaebuse esitaja väitega, et nimetatud ametnik tegi SESAMist väljaspool olulist muudatust, avaldas ombudsman kahetsust, et komisjon ei võtnud selle väidetava asjaolu suhtes seisukohta ei oma kirjades kaebuse esitajale ega oma arvamuses. Võttes aga arvesse,

et väidetav asjaolu puudutab komisjoni käitumist, millega seoses tuvastati teine haldusomavoli juhtum, ei pidanud ombudsman vajalikuks käsitleda seda väidet eraldi.

99. Kaebuse esitaja ülejäänud argumentidega seoses leidis ombudsman, et kaebuse esitaja ei ole tõendanud süsteemis tõsist viga. Näiteks teavitas kaebuse esitaja 10. juulil 2007 komisjoni oma probleemidest aruande P3 esitamisel. Seejärel sai ta selle aruande esitada kaks päeva hiljem, 12. juulil 2007.

100. Ombudsman jõudis järeldusele, et teise väite puhul ei ole edasised uurimised põhjendatud.

C. Järeldused

Selle kaebuse uurimise **põhjal on ombudsman seisukohal, et kaebuse esitaja esimese väite osas nõustus komisjon ombudsmani soovitusel projekti olulise osaga ja rahuldab seega kaebuse esitaja esimese väite. Eespool punktides 77 ja 78 esitatud põhjustel ei saa kaebuse esitaja teise väitega nõustuda. Kaebuse esitaja teise väite puhul ei ole edasised uurimised põhjendatud.**

Sellest otsusest teavitatakse komisjoni ja kaebuse esitajat.

P. Nikiforos Diamandouros

Strasbourg, 23. november 2011

[1] MTKD-CT-2004–509834 teadmiste edastamine.

[2] Lepingu artikli 6 lõike 1 punkti b alapunkti ii viimases lauses oli sätestatud: „*Kui aruandeperioodi lõpus on kasutatud vähem kui 70 % eelmaksetest ja olenemata sellega seotud aruannete heakskiitmisest komisjoni poolt, võib järgnevat vahemakset teha üksnes juhul, kui i) kõnealuse aruandeperioodi kohta on esitatud auditeerimistõend või ii) artikli 11.7 lõike 2 punktis b osutatud täiendava perioodilise tegevusaruande alusel, mis esitatakse komisjonile pärast eespool nimetatud kulumäära saavutamist.*“

[3] Vastavalt lepingu üldtingimuste artiklitele 11.7.3 ja 11.22.

[4] Komisjon märkis oma arvamuses, et ta teavitas kaebuse esitajat tagasinõudekorraldusest 9. juunil 2009. Kaebuse esitaja märkis oma märkustes, et see ei ole nii. Toimikus sellist kirja koopiat ei ole.

[5] Tsitaat komisjoni 28. juuli 2009. aasta kirjast.

[6] Ombudsman mõistab, et auditi kulud lisati sellesse summasse. Lõpparuandes nõudis ülikool 68 793.77 eurot.

[7] Sellega seoses tuleb märkida, et lepingu artiklis 11 on sätestatud: „ *Esimese astme kohus või Euroopa Ühenduste Kohus on ainupädev lahendama ühenduse ja töövõtja vahelisi vaidlusi, mis on seotud käesoleva lepingu kehtivuse, kohaldamise või tõlgendamisega, kui see on konkreetse juhtumi puhul asjakohane.* “

[8] Nende kirjade sisu on kokkuvõtlikult esitatud eespool punktides 23, 25, 26, 28 ja 29.

[9] Tuleb märkida, et lepingu artikli 6 lõike 1 punkti e kohaselt oleks komisjon pidanud kolmanda eelmakse tegema 90 päeva pärast parandatud aruande P3 heakskiitmist. Lepingu artikli 6 lõike 1 punkt e: „ *Kui projekti tegevusaruannete või finantsaruannete kohta ei ole vaja teha märkusi, muudatusi ega olulisi parandusi või kui komisjon kiidab aruanded heaks rohkem kui 45 päeva pärast kättesaamist, teeb komisjon asjakohase makse 90 päeva jooksul alates projekti tegevusaruannete ja nendega seotud finantsaruannete kättesaamisest. Kui komisjon nõuab selle aja jooksul olulisi märkusi, muudatusi, lisateavet või kohandusi, peatatakse viivitus komisjoni teate alusel. Ülejäänud 90-päevane makseperiood algab uuesti alles pärast seda, kui töövõtja on esitanud nõutud teabe.* “

[10] See tsitaat pärineb kuuenda raamprogrammi finantsküsimumuste juhendist (lk 82). Juhendiga saab tutvuda aadressil

http://ec.europa.eu/research/fp6/model-contract/pdf/fp6-guide-financial-issues-feb05_en.pdf .

[Linki]

[11] Vt joonealune märkus 8.

[12] Lepingu üldtingimuste artikkel II.1.16 on sõnastatud järgmiselt: „ *Eelrahastamine: ühenduse rahalise toetuse mis tahes osa, mis makstakse välja enne tõendi esitamist projekti teatava ajavahemiku jooksul tehtud töö kohta, et tagada ettemaksed projektiga seotud tööde alustamiseks või jätkamiseks järgmises etapis.* “

[13] Vt joonealune märkus 8.

[14] Komisjon saatis kaebuse esitajale 5. septembril 2008 e-kirja (lisatud kaebusele 8. lisas), milles komisjoni finantsametnik palus kaebuse esitajalt täiendavat teavet audititõendi kohta : *I. Audititunnistus. Vastavalt lepingu liigile [...] ei ole [lepingu üldtingimuste] kaks viidet korrektsed... me soovime saada audiitorilt „D.P“ allkirjastatud avalduse, milles nad lihtsalt kinnitavad, et nad järgivad eespool nimetatud (õiget) artiklit, viidates juba esitatud auditisertifikaadile.*

[15] Ainus minimaalne erinevus puudutas neljandat perioodi: auditi tõendatud kulud summas 68 932.22 eurot ja lõpparuanne näitas selle perioodi kohta 68 793,77 EUR suurust summat (tähelepanekute lisa 12.1). Joonealust märkust 18 (viimane lause) võib võrrelda ka komisjoni avaldusega, mida on kirjeldatud käesoleva soovitusel projekti punktis 46.

[16] Auditisertifikaadi leheküljel 12 kinnitas audiitor (pr DP) punktis I, et projekt lõppes 31. mail 2008 ja kõik lepingus ette nähtud meetmed olid ellu viidud. Leheküljel 11 vastavalt punktides V.1, 4 ja 5 kinnitas ta, et ajavahemikul 1. juunist 2004 kuni 31. maini 2008 i) sai ülikool 202401 eurot, 46 „projekti vahendeid“; II) ülikool kulutas 201 898.18 eurot projekti vahenditest (välja arvatud auditi kulud); ning III) ülikool pidi komisjonile tagastama 999.24 eurot (välja arvatud auditi kulud). Lisaks kinnitas ta leheküljel 11 punktis V.7, et ülikool kulutas projektile 9217.63 eurot omavahendeid. Lõpuks esitas ta leheküljel 10 projekti kulude raamatupidamisaruanded 1. juunist 2004 kuni 31. maini 2008. Kulud on esitatud tabelis, kus on näidatud iga aruandeperioodi P1-P4 kulud eraldi („Rozliczenie kosztów projektu za okres od 1.6.2004 do 31.5.2008 r.“). Projekti „ülekanimine“ ülikooli poolt ja audiitori poolt 1. perioodi kohta kinnitatud kulud olid 47110 eurot; perioodi 2 puhul: 51 967.27 EURO; perioodiks 3: 32 450.87 eurot ja perioodi P4 puhul: 68 932.22 EURO.

[17] Lepingu artikli 6 lõike 1 punkt e: „*Kui projekti tegevusaruannete või finantsaruannete kohta ei ole vaja teha märkusi, muudatusi ega olulisi parandusi või kui komisjon kiidab aruanded heaks rohkem kui 45 päeva pärast kättesaamist, teeb komisjon asjakohase makse 90 päeva jooksul alates projekti tegevusaruannete ja nendega seotud finantsaruannete kättesaamisest. Kui komisjon nõuab selle aja jooksul olulisi märkusi, muudatusi, lisateavet või kohandusi, peatatakse viivitus komisjoni teate alusel. Ülejäänud 90-päevane makseperiood algab uuesti alles pärast seda, kui töövõtja on esitanud nõutud teabe.*“

[18] Vt komisjoni 3. detsembri 2007. aasta kiri Marie Curie vastuvõtivate stipendiumide koordinaatoritele.

[19] Vt joonealune märkus 2.

[20] Lepingu üldtingimuste artikkel II.5.5 ja lepingu artikkel 8.

[21] Kaebuse esitaja märkis oma märkustes, et 2005. aastal eraldas Poola rahandusministeerium ülikoolile rahalisi vahendeid sama projektiga hõlmatud uuringu jaoks (585000 Poola zlotti).

[22] Vt eespool punkt 40.

[23] Ombudsman märgib murelikult, et komisjon ei teavitanud teda oma arvamuses, et ülikool oli tagasinõudekorralduse juba tagasi maksnud. Kaebuse esitaja märkuste kohaselt täitis ülikool 9. detsembril 2009 sissenõudekorralduse ja maksis komisjonile tagasi kahe ühekordse maksena tasumisele kuuluva summa: 55 307.33 eurot ja seejärel 9 025.49 eurot.

[24] Vastavalt ombudsmani praktikale saadeti kaebuse esitajale ainult arvamuse poolakeelne versioon.

[25] Euroopa Parlamendi 9. märtsi 1994. aasta otsus ombudsmani ülesannete täitmist reguleeriva korra ja üldtingimuste kohta (94/262/ESTÜ, EÜ, Euratom), EÜT 1994 L 113, lk 15.

[26] Komisjon lisas oma vastusele koopia oma kirja kavandist ülikooli rektorile.